

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Uredniški odbor. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din. — Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

OD TEDNA DO TEDNA

Minuli teden je bil zelo kritičen za Evropsko obrambno skupnost. V Bruslju so se sestali zunanji ministri šestih držav, članice EOS, da bi našli učinkovito skupno pot in uresničili zamisel o evropski vojski. Šest let se trajajo prizadevanja, da bi to dosegli, toda kot kaže so zdaj prišli v največjo zagato.

Največ preglavic je povzročala francoska skupščina, ki ni uspela ratificirati pogodbe o EOS in to iz razumljivega razloga, saj imajo Francozi zelo slabe izkušnje z oboroženo Nemčijo. Sedanji francoski ministri predsednik Mendès-France je skušal odstraniti tudi to oviro. S svojimi predlogi za spremembo pogodbe o EOS je hotel zadovoljiti pristaje in nasprotnike evropske vojske v Franciji sami, hkrati pa je upal, da bo uspel prepričati še ostale partnerje v Bruslju. Toda vse ostalih pet članic EOS je gladko odbilo Mendès-Franceove pogoje in bruseljska konferenca se je razšla brez sporazuma. Redkokatera mednarodna konferenca tako odločivostno prizna svoj neuspeh, kakor je bilo to sedaj v Bruslju. Po vsem tem bi lahko sklepali, da je EOS zapadla v zelo resno krizo. Stevilna zelo znana in megljo zavita posredovanja iz Washingtona in Londona za časa bruseljske konference so že sama po sebi dovolj zgovorna. Skrivnostna sta tudi poha dva uglednih zabodnonemških politikov v ozbojni Berlin, saj sta bila dr. John in Schmidt-Wittmack precej tesno povezana z bonskimi prizadevanji okrog EOS.

Mendès-France mora sedaj poslušati zelo ostre kritike na račun svoje politike in to zlasti iz Amerike. Ali ga res tako upravičeno gnojajo? Očitajo mu, da je zapravil možnosti uspešne zabodnonevropske obrambe. Toda če pogloblje pogledamo razne realistične poteze francoskega ministrskega predsednika, mu moramo priznati, da je marsikaj ukrenil ne le v korist Francije, ampak v vsesplošno korist miru in pomirjenosti tudi za dobro Evrope. Zavedal se je, da bo zani prav EOS najhitri oreh in se ga je zato zelo oprežno lotil, skušajoč zadovoljiti obe strani.

Zdaj ko je Mendès-France v Bruslju propadel, ga čaka nov težaven boj v francoski skupščini, ki bo v soboto razpravljala o EOS. Ker v Bruslju ni prodl s svojim predlogom, o katerem je menil, da bo z njim uspel tudi v francoski skupščini, je zdaj prav za prav pri starem. V skupščini bo treba postaviti upravljanje o EOS tako, kakor je doslej že doživelo dovolj kritik in tudi precej zagovorov. Ker z glasovanjem o ratifikaciji o EOS ne bodo postavljali upravljanja zaupnice vladi, bo Mendès-France ostal ministriški predsednik, če se bo skupščina odločila za EOS ali proti njej. Navzlic temu pa je Mendès-France v zelo neugodnem položaju. Ze ko se je pripravil za Bruselj, so trije njegovi ministri, nasprotniki EOS, odstopili. Zdaj jih lahko odstopi še več in to v obeh primerih, če skupščina izglasuje EOS ali pa če jo odbije, kajti v vladi so še vedno in pristajši i nasprotniki evropske vojske.

Francija pa se nemara zanaša tudi na mednarodni položaj in se zaveda, da je Mendès-France požel precej simpatij, ko se je po bruseljski konferenci v Londonu sestal s Churchillom in Edenom. London je spet prevzel precej odločilno vlogo posredovalca. Pri tem nima lahkega posla, ker mora trezno upoštevati ameriško stališče, ki rado igra na nemške karte, hkrati pa ima opravka z zapletenim položajem Francije, ki ji nihče ne more odreči pomembnega mesta v evropski politiki. Kriza Evropske obrambne skupnosti je menda dosegla vrhunec, upravljanje je le, če bodo odločilni faktorji spoznali in razumeli, da s staro formulo evropske enotnosti ne morejo prodreti. In prav v tem smislu so bila zelo poučna prizadevanja Mendès-Franceja, ki je hotel ubrati novo pot.

Dolenjska se pripravlja za Ostrožno

IZ BELE KRAJINE BODO ŠLI NA OSTROŽNO ZLASTI ZADRUŽNIKI

V črnomeljskem okraju se je prijavilo do 20. avgusta nad 1000 ljudi za udeležbo velike proslave »Stajerska v borbi« na Ostrožnem. Prijave pa še vedno prihajajo, saj hočejo Belokranjci vrniti obisk Stajercem. Poleg tega jih veže toliko spominov na skupne borbe. Veliko Stajercerjev je bilo med vojno v Beli krajini, pa tudi belokranjski borci in aktivisti dobro poznajo Stajersko iz časa NOB. Računajo, da bo šlo iz Bele krajine na ta veliki praznik najmanj 2000 ljudi. Okrajni in občinski pripravljalniki odbori imajo dovolj dela s zbiranjem prijav. Pri tem jim veliko pomagajo splošne kmetijske zadruge, ki prav tako zbirajo prijave za udeležbo ter razpečavajo značke. Kmetijske zadruge tekmujejo, katera bo zbrala več prijav in prodala več značk. Na polletnih občinskih zborih razpravljajo tudi o udeležbi na Ostrožnem in večina zadržnikov bo šla na proslavo organizirano. Če bo le mogoče, si bodo spetoma ogledali še kako vzorno posestvo. To bo možno zlasti tistim, ki bodo šli z lastnimi vozili.

Zelo veliko bo udeležencev iz občine Črnomelj, kjer so že predjšli teden zbrali nad 400 prijav ter prodali okoli 600 značk. Organizacija zbiranja prijav je v Beli krajini na splošno dobra. Okrajni pripravljalniki odbor je že tudi poskrbel, da bodo udeleženci iz oddaljenejših vasi pripeljali s kamioni do železniških postaj. Cena za prevoz po železnici od Črnomlja do Celja in nazaj stane samo 200 dinarjev.

INVALIDI IZ ZAGRADCA BODO ŠLI SKORAJ 100-ODSTOTNO

Na razširjeni seji okrajnega odbora SZDL Novo mesto, 19. avgusta, so ponovno razpravljali o pripravah za udeležbo na Ostrožnem. Posamezni občinski pripravljalniki odbori niso dovolj poskrbeli za zbiranje prijav, čeprav je zanimanje za udeležbo povsod veliko. Po zbranih prijavah sodeč še vedno vodi Mirenska dolina. Zelo malo ali skoraj nič pa niso glede propagande doslej storili na Dvoru, v Žužemberku, Hinjahu in še nekaterih drugih občinah. Čisto drugače kot v ostalih subokrajnih občinah so se priprav za Ostrožno lotili v občini Zagradec. Vsaj 200 ljudi, pravijo, da bo šlo iz njihove občine. Prvi so se prijavili člani invalidske organizacije. Najmanj 95 odstotkov vseh članov bo šlo na proslavo.

Zadnje dni se v kočevskem okraju veliko razpravlja o proslavi »Stajerska v borbi«, ki bo septembra na Ostrožnem pri Celju. Vse občinske in vaske organizacije SZDL in ZB NOV se sprejemajo prijave udeležencev. Do sedaj se je prijavilo že kakih 600 ljudi, največ iz Kočevja, Kostelske doline in Ribniške doline. Prodanih je že tudi veliko značk. Prebivalstvo Kočevja se temeljito zaveda svoje zgodovine, saj je bila Kočevska ena najbolj partizanskih pokrajin. Prebivalstvo še ni pozabilo na proslavo, ki je bila lani v Kočevju, pred kratkim pa v Črnomlju in zato se hoče oddolžiti tudi Stajerski.

Mnogo zanima, kdaj bo odhod in koliko stane vozovnica. Točen odhod vlakov za vse postaje bo pravočasno objavljen v našem listu. Zelo verjetno je, da bo šla večina vlakov v soboto popoldne, tako, da bodo udeleženci v večernih urah že na Ostrožnem. Posebni vlaki bodo vozili direktno in brez postankov. Ker je odobren 75-odstotni popust na železnici, bo cena vozovnice minimalna, komaj polovica redne cene za tja in nazaj. S postaj v novemskem okraju bo cena vozovnice okrog 150 din za tja in nazaj. Udeleženci iz manjših krajev bodo lahko potovali z rednimi vlaki do postaje, od koder bo vozil posebni vlak. (Do Novega mesta in Trebnjega.) Do postaj bodo iz oddaljenejših centrov vozili kamioni. Udeleženci bodo lahko dobili vozovnice pri svojih občinskih štabih že prihodnji teden.

Pohitite s prijavi za udeležbo, da bo mogoče pravočasno pripraviti zadostno število prevoznih sredstev. Stajerska vas vabi in pričačuje!

Moči in sile so žrtvovali tujini, ljubezen pa ohranili domovini

Ob zaključku tedna, ki je bil po vsej državi posvečen našim izseljencem, je priredil Pododbor Slovenske izseljenske matice v Novem mestu akademijo s koncertom moškega pevskega zbora. Kaj pa zadržno posestvo? Zadruga si je uredila iz zemlje splošnega ljudskega premoženja svoje posestvo. Namen posestva

je bil, da bi zadruga s kmetijskimi poskusi na posestvu pokazala smer napredne kmetijske obdelave. Skupna površina posestva meri okrog 80 ha. Do leta 1951 se na posestvu niso pokazali vidni uspehi. Na osnovi pravilnega vodstva takratnega upravnega odbora zadruge in s sodelovanjem delovnega kolektiva na posestvu je pa pokazala posestvo že lepe uspehe. Nabavili so strojni park s traktorjem in priključki. Strojni park je bil dan na uslugo zadržnikom. Vsa dela so se plačevala po učinku. Enako je bilo urejeno tudi za sezonske delavce. Pri posestvu je bila organizirana plemenitna postaja z več bikov in merjascem. Posestvo je s takim načinom dela pokazalo ob koncu leta visoko rentabilnost.

Kako je s posestvom sedaj?

Pogoj so isti ali pa celo bolj. Posestvo kot poskusni kmetijski obrat ne bo prispevalo davka od zemlje. Kljub temu pa po trditvi sedanjega upravnega odbora posestvo ne bo rentabilno ter da ga je treba zato v najkrajšem času ukiniti.

Zakaj taka hitra sprememba? To nam bi lahko pojasnili delavci na posestvu in zadržniki.

Pol leta je že minulo, posestvo pa še sedaj ne posluje po gospodarskem računu. Odgovorni funkcionarji zadruge so dobili navodila in obljubo za pomoč pri delu kmetijskega strokovnjaka iz OZZ Kočevje. Na osnovi tega bi se povezali z delovnim kolektivom posestva ter za deveto uredili. Ker sedaj delavci na posestvu niso plačani po učinku dela, kmajjo pravega smisla do dela. Odgovorni ljudje v zadrugi pa ne vedo, iz kakšnih razlogov tega niso uredili.

Posestvo ma sedaj 5 bikov in 1 merjasca. Zaosnova je lepa, organizacije pa ni nobene. Nekeli delavce s posestva je povedal tole: »Imamo štiri bika, ki so sposobni za pripuščanje. Vedno smo pazili nanje, da se ne bi okužili, ker se dobe tudi bolne krave. Seveda nismo na bolne krave pripuščali bikov. Zato pa nas je nahnul tajnik zadruge in je rekel, da take krave ne bi smeli zavrniti. Pozneje nismo več tako pazili. Baje so bili zato vsi bikki na posestvu okuženi, razen mlajših, katere nismo še pripuščali.«

Od meseca maja letos bke več ne pripuščajo. Kdo bo trpel in poravnal gospodarsko škodo, ki s tem nastaja? Gotovo le tisti, ki jo je povzročil.

Stroji na posestvu se, po trditvi delavcev na posestvu, posojajo, nihče pa ne kontrolira, kakšni prihajajo nazaj. All je vmes malomarnost ali se dela tako nalahč?

Zadruga tudi nima upravno-tehničnega vodstva. Sedaj se razni problemi obravnavajo samo na seji in večinoma ostanejo na papirju, nihče pa jih ne rešuje. Taka zadruga, kakor je dobrepoljska, s tako razsežno dejavnostjo, bi morala imeti do brega in sposobnega upravnika, kakor ga je že imela, in delo bi šlo dobro naprej.

Pospesevalni odseki, razen živinorejskega, sploh živovarjijo. Dobrepoljski kmetje so že sami po sebi napredni gospodarji. Poleg živinorej je jim glavno poljedelstvo. Godzovl so precej izsekani. Sadjarstvo se v posameznih vaseh lepo razvija. Za razvoj teh panog so bili ustanovljeni strokovni odseki pri zadrugi. Torej kako pa je z delom teh odsekov? Če ti odseki niso dosegli večjih uspehov, je krivda tudi upravnega odbora

zadruge, ki bi morala odsekom posvetiti več pažnje.

Vse to in še marsikaj drugega, kar nismo zapisali, nam pove, da bo moral upravni odbor KZ Dobrepolje bolj resno začeti z delom. Funkcija zadržniškega odbornika sama na sebi ne pomeni ničesar, če je ne opraviš z delom. To so dolžni tudi storiti, saj so za svoje delo odgovorni zadržnikom, ki so jih izvolili, ter celotni družbi.

Ivan Sporar

Novo mesto vztrajno pridobiva nove zgradbe, ki bodo precej zadostile potrebni po prostorih in olepšale mesto. Na delu je pet gradbenih podjetij: Trudbenik, Tempo, Krka, Pionir in mestno Gradbeno obnovitveno podjetje.

Mestna občina je dodelila precej parcel za gradnjo privatnih stanovanjskih hiš: v Cegelnici in na Grmu v večjem obsegu, druge pa za posamezne hiše. V načrtu so še večja stanovanjska naselja med Grmom in Goto-nov vasjo, na pobočju v bližini pokopališča v Ločni in pri Irči vasi.

Novo mesto bo pridobilo precej upravnih poslopij in industrijskih objektov. V Bršljino grade podjetja Trudbenik, Tempo in Pionir večje objekte. Naglo napredujejo »Krkina« dela pri Tovarni mlečnih izdelkov.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Crmošnjice leže v osrčju bivše Kočevske in tvorijo s svojimi okoliškim zaključeno gospodarsko celoto. Po osvoboditvi so bila ustanovljena v Crmošnjicah tri podjetja: Okrajno posestvo, Gozdna uprava in Trgovska poslovalnica. Podjetja imajo precej prometa, Okrajno posestvo in Gozdna uprava dajejo zaslužek mnogim družinam. Za letošnjih 22. julij smo dobili tudi elektriko. Vse se je nekako uredilo, prometne zveze pa nimamo nobene. Crmošnjice so oddaljene od Semeča 7 km, od Straže 15 km, pa se ljudem, ki o tem odločajo, ne zdi vredno, da bi nam priskrbeli avtobusno zvezo. Pravi, da bi ne bilo donosno. Mi pa smo prepričani, da bi bilo v polletnih mesecih vedno dovolj potnikov, v zlasti kmajjo času pa naj bi vozil avtobus enkrat ali dvakrat na teden. »Nerentabilnost se nam ne zdi opravičljiv izgovor tudi za pošto. Zakaj so Crmošnjice lahko imele pošto pred vojno in še nekaj časa po osvoboditvi? Sedaj pa nas obliče plameno inoša samo dvakrat na teden.

Občina Straža krepko razvija komunalno dejavnost

Straža vedno bolj spreminja gospodarsko strukturo in zunanje lice. Sicer majhne, toda plodne njivske površine se manjšajo iz dneva v dan v korist rastočih industrijskih objektov in stanovanjskih hiš. Narodni dohodek v občini, ki je bil dolga leta na vidnem mestu v okraju, pada spriču zmanjševanja sečne lesa. Namomestiti ga mora dohodek iz drugih panog. Dolga leta so Stražani imeli obilen dohodek od prodaje, sečne in prevoza lesa. Gotovo vsak tretji Stražan je bil lesni manipulant, tesač ali gozdar, vsak drugi pa voznik, pa tudi lesnih trgovcev in trgovčev ni bilo malo. Dokaj je bilo zaposlenih na žagah in predelovalnih obratih. Od vseh vej zaposlitve, ki jih daje les, je slednja obdržala največ prej zaposlenih delavcev. Spriču razvijajo se lesne predelovalne industrije, ki se je preusmerila iz prejšnje žagarske na proizvodnjo finalnih izdelkov, jih bo že v bližnji bodočnosti zaposlovala še znatno več. Težki tovarni konji, ki so bili v času velike sečne lesa donosno naložen kapital voznikov, sedaj ne pomenijo mnogo. Stražani konje odprodajajo in se vedno bolj oprijemljejo vzorne živinoreje. Zivinorejski odbor kmetijske zadruge je med najhobitvimi v okraju in ima v Vavti vasi že urejeno postajo za umetno osemenjevanje krav.

Poleg lesno industrijskega obrata je v zadnjih letih nastal v Straži močan obrat državnih železnic, ki se še ši-

ri. Bodoči lesni kombinat bo prav tako stal v neposredni bližini Straže. Kmetijska zadruga je zgradila že pred leti lep zadržni dom; po sporazumu z UNICEF (mednarodna organizacija za zdravstveno pomoč) pa še eno prav tako veliko stavbo, tretjo je pa preuredila in dozidala. Tu bi morala biti najmodernejša zdravstvena postaja. Zal pa i novi, moderno grajeni prostori še ne služijo svojemu namenu, ker so prazni. Obljuba o dobavi opreme ni bila še izpolnjena, upamo pa, da bo v kratkem. V Straži rastejo tudi stanovanjske stavbe. Lesno industrijsko podjetje pravkar dokončuje stanovanjsko hišo, ki pa za oko ni preveč privlačna. Podjetje bo zgradilo še eno. Državne železnice bodo zgradile za potrebe svojih delavcev in uslužbencev deset stanovanjskih hiš po štiri stanovanja. Z gradnjo prvih štirih so že pričeli in pravijo, da bodo še letos pod streho. Dela je prevzelo Splošno gradbeno podjetje Pionir, ki ima največ izkušenj in tehnične možnosti za večje gradnje. Velika pripodobitev za Stražo in vso okolico je lani zgrajeni most čez Krko, ki je eden najlepših na Dolenjskem.

Najvažnejša gradnja je vodovod

Več kot razumljivo je, da tako naselje kot je Straža s

svoyo okolico ne more biti brez dobre pitne vode. Zato se je občinski ljudski odbor ob pomoči zadruge in podjetij z vso vnemo lotil tega važnega vprašanja. Dosegel je že zavidanja vredne uspehe. Lani so pričeli z delom in sedaj ima Gorenja Straža že pitno vodo. Končali so že dela pri zajetju pod silosom, položili cevi do glavnega rezervoarja nad Gornjo Stražo in do vasi. Rezervoar je že opremljen z vsemi potrebnimi napravami. Ima prostornine za 190 kubičnih metrov vode. Nad 5000 kubičnih metrov zemlje so prekopali pri dosedanjih delih. Izkopali so več kot dva kilometra jarkov, položili cevi in jih tudi že zasuli. Prve hiše v Gornji Straži in tudi silos že imajo vodo iz novega vodovoda. Sedaj kopljejo jarkove za cevi proti mostu za desni breg Krke, proti postaji in proti lesnoindustrijskemu obratu, mimo katerega bodo speljane cevi tudi do Dolenje Straže. Računajo, da bo letos vsa Gorenja Straža z vsemi delavnicami in obrati preskrbljena z vodo, pa tudi v Vavti vasi bodo imeli letos vsaj eno vaško izlivko. Vse delo poteka v redu, le s finančnimi sredstvi so na kraju in se bojijo, da jih bo zmanjkalo prej, kot bodo dokončana za letos predvidena dela. Na temelju sklepov

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

Polletni občni zbori kmetijskih zadrug

O dosedanjem delu in razvoju komun

V nedeljo, 15. avgusta, so se v naših okrajih začeli polletni občni zbori splošnih kmetijskih zadrug. Na njih se združili razgovarjajo o gospodarjenju v prvi polovici leta, o novih organizacijskih oblikah zadrugstva, stavišnju predlogov, delajo načrte za bodoče delo in rešujejo še druge skupne zadrugne naloge. Izkušnje so pokazale, da so polletni občni zbori potrebni, morajo pa biti dobro pripravljani, da dobe zadrugniški čim bolj jasen vpogled v poslovanje svoje zadrug. Zadrugništvo se čedalje krepkeje in globlje razrašča v našem gospodarstvu, ker so kmetovalci že spoznali, da je to najpomembnejša oblika za dvig gospodarstva, skupnosti in posameznika.

Letos so prvič na razpolago krediti za kmete. Zal pa so predpisi za dodelitev kreditov dokaj nepriladni in neživljenjski, zato so se jih kmetje dosedaj zelo malo posluževali; tako da prava misel teh kreditov še ni bila dosežena, čeprav je bilo prosilcev izredno veliko. Način kreditiranja privatnim kmetovalcem in dajanje pomoči za dvig kmetijstva bo potrebno na Dolenskem po mišljenju mnogih zadrugnikov spreminiti.

družnikom, s čimer jim je zelo ustregala. Na občnem zboru so posamezni člani predlagali, naj bi lansko izgubo lesnega odseka kar črtali. To seveda ni mogoče, ker je potrebno poprejšje ugotoviti morebitno kazensko odgovornost za primanjkljaj.

Zelo pameten in umešen je sklep zadrugnikov, da pošljejo v kmetijsko šolo tri mladince na stroške zadrug. Tudi Strelk-ljevančani bodo šli na Ostrožno organizirano, izrazili pa so željo, da bi si spetoma, ko bodo že šli na Stajersko, ogledali še kako vzorno posestvo.

V ADLEŠIČIH JIH TARE ZADRUGNI DOM

V Adlešičih že nekaj let na vseh sestankih in zborih volivcev razpravljajo o gradnji prepotrebne zadrugne doma. Tudi na polletnem občnem zboru je bila ponovno na vrsti gradnja tega doma. Dom ni potreben samo zadrugi, tudi občina in pošta ter druge občinske ustanove nimajo primerne prostorov. Vse je pripravljeno za gradnjo, samo kredita nima dovolj. Sedaj kopljejo temelje in upajo, da bodo do zime dogradili vsaj kletne prostore. Opeko, ki so jo kupili že pred leti, so morali prodati, ker je že propadala. Adlešiči bi res

potrebovali primerno stavbo za poslovne prostore kmetijske zadruge, dvorano za kulturno prosvetne prireditve ter prostore za občinske ustanove, pošto in zdravstveno postajo. Prav bi bilo, da bi se merodajni resno zavzeli za graditev take stavbe v Adlešičih.

Tudi v tej zadrugi so lani imeli primanjkljaj okrog 300.000 dinarjev. Marsikdo v Adlešičih in tudi drugod se čudi, da je bil za poslovodja kmetijske zadruge ponovno nastavljen človek, ki je bil kot poslovodja odgovoren za ta primanjkljaj

Občina Straža razvija komunalno dejavnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

zborov volivcev je občinski ljudski odbor sprejel odlok o krajnjem samoprispevku za gradnjo vodovoda do višine 300.000 din za vso občino. Sprico visokih cen cevi in gradbenega materiala pa se bo gradbeni odbor navzlic dodatni pomoči zadrug in podjetij znašel v težkem finančnem položaju, če ne bo pomogel okraj ali republika. Ne bi bilo prav, da bi dobro zastavljeno delo, ki je v korist

in tudi obsojen na zaporno kazen. To je očitna potuha slabosti in če se bodo komunisti odločneje usmerili k tem problemom, bo vzgojno politično delo naših organizacij pri razvijanju in utrjevanju socialistične zavesti v naših delovnih kolektivih najhitreje rodilo sadove. V teh postojankah socializma živi namreč po večini najnaprednejši delavski življenjski in socialistični interes najbolj neposredno razumljiv. Praktični rezultati družbenega sožitja v teh socialističnih postojankah in vpliv, ki bo od tod

izžareval, bodo našim organizacijam zelo močno pomagali v boju proti malomeščanskim vplivom v mestih samih in v zaostalem podeželju.

Zaradi razvite socialne strukture Slovenije, kjer so delavci z nameščenci najmočnejši množični politični faktor, je možno in potrebno, da smo prvi pri razvijanju komunalnih skupnosti in pri reševanju njenih problemov ter s tem pospešujemo socialistični razvoj in utrjevanje naše demokracije. Imamo tudi to prednost, da napredni družbeni element ni preveč enostransko nakopičen v posameznih centrih, marveč je sorazmerno zastopan v večini naših okrajev. Če bo organizacijam uspelo, da bodo ta objektivno naprednejši družbeni sloj popolnoma pridobile za našo socialistično politiko v neposrednih enotah naše socialistične družbe, v okrajih in občinah, bomo tudi napredovali mnogo hitreje kot sicer.

Da bo v naših demokratičnih oblikah socialistična vsebina čim hitreje in čim bolj popolno zmogala nad nasprotnimi težnjami, je potrebno, da bodo delavci v celem kraju po svoji neposredni politični udeležbi in po svojih predstavnih nosilci socialistične politike okrajne skupnosti. To ni važno samo za okraje, kjer so politična središča in kjer bi lahko prišlo do nasprotij med mestom in vasjo, marveč je važno tudi za okraje, kjer je več industrijskih središč in več socialističnih gospodarskih položajev. To velja za veliko večino okrajev v Sloveniji. Kjer bi ozki lokalni materialni interesi privedli do politične neenotnosti osnovnih socialističnih sil, tam bi bila to samo posledica napak in neaktivnosti političnega vodstva ter slabega dela političnih organizacij. Zato moramo toliko bolj poudariti vlogo in mesto politične organizacije kot politične gibalne sile. Mislim predvsem na komuniste in na organizacije Socialistične zveze, ki morajo obravnavati vse gospodarske in družbene probleme komun.

Zajetje izvira za straški vodovod

497.000 din za začetek raznih komunalnih del, od katerih so popravila vaških potov in cest na prvem mestu. Poti in ceste so v občini sploh posebno poglavje. Zaradi mehkega terena je tako slabše poti, so bile v času povečane sečnje lesa še bolj uničene. Cesta do Straže do Zaloga je skoraj ob vsakem dežju neprehodna, nič boljši nista poti od Potoka proti Prapročam in iz Vavte vasi v Drganja sela. Vaško cesto od Potoka v Praproče so začeli temeljito popravljati že lani, letos pa nadaljujejo. Računajo, da bo do konca leta dogotovljena. Za začetek del na cesti proti Zalogu so določili 80.000 din, nekaj pa bodo z delom in vožnjami pripevali prebivalci. Ta cesta je res nujno potrebna in občinski ljudski odbor se je odločil, da jo zgradi solidno, da bo ustrezala za sleherni promet, čeprav jo bo treba graditi več let. Tudi pot proti Drganjim selom bodo pričeli urejevati še letos.

Poleg prepotrebnege popravila potov in cest bodo letos

šče in napajališče; prav tako napajališče v Gornji Straži. Z objubljenimi pomočmi občane so bo vrednost letošnjih komunalnih del brez vodovoda dvignila na približno milijon dinarjev.

Nekaj pa je, s čimer se občani Straže kar ne morejo spriznati, in to je omejitve sečnje lesa. Ne gre jim v glavo, da ne bodo mogli več po mili volji razpogajati (in, priznajo, tudi prekupevati) z lesom. Res je, v straških gozdovih je še lesa, toda treba ga bo poslej sekati načrtno: ne gre drugače. Tisti vir lepega zaslužka, ki je dosedaj dajal posameznikom (dosikrat tudi neupravičeno in na škodo našega gozdnega gospodarjenja) les, bo treba poiskati v drugih panogah gospodarstva. Nastajajoča industrija bo prav gotovo dobro nadomestilo za to izgubo.

V občini Straža bodo 15. septembra že drugič praznovali občinski praznik, na katerega se že sedaj pripravljajo.

Kočevska ima vse pogoje za lesno predelovalno industrijo

Lepo število zastopnikov lesne proizvodnje pri kmetijskih zadrugah na Kočevskem se je udeležilo posvetovanja 18. avgusta v Ribnici, ki je bilo sklicano na pobudo novega zadrugnega trgovskega podjetja Ribnica. Med zadrugnike je prišel tudi Anton Seliskar, priljubljeni gozdarski strokovnjak iz Ljubljane.

Kaj so razpravljali na posvetovanju? Prvotno je bil namen sestanka, da se pogovore o trgovskem sodelovanju med novim podjetjem in zadrugami. Od poslovnih razgovorov je razprava prešla na vprašanje, kako razviti lesno predelovalno industrijo v zadrugnem sektorju na Kočevskem. Z novim podjetjem, ki bo usmerjevalec lesne predelovalne industrije, je rešen prvi problem te industrije na Kočevskem. Če bi mogli dobiti finančna sredstva, da bi kupili stroje, v začetku vsaj najnujnejše, bi proizvodnja takoj stekla, saj strokovnih moči in surovin je dovolj.

Na posvetovanju so ugotovili, da bo trgovina s hlodi morala prenehati. Vse to sili ljudi, da razmišljajo o novi industriji, ki ima na Kočevskem tradicijo v domači obrti. Po vsej verjetnosti bo še letos ustanovljen nekaj zadrugnih podjetij iz dosežanih lesnih odsekov. Ta podjetja bodo postavila temeljni lesni predelovalni industriji, ki ima v nekaterih krajih že močne osnove.

Ponovno so ugotovili, koliko lesa gre pri nas po nepotrebnem v izgubo. Odpadki pri žagah grede večinoma v peč, ker jih nimajo kje uporabiti. Kmetje pokurijo veliko preveč lepih bukovih drv. Zastopnik zadrug iz Drage je povedal, da se v

njihovi občini pokuri letno nad 2000 kubikov lesa. Kolika bi bila ta številka za vse občine v okraju! Najmanj polovico tega lesa bi bilo uporabnega za predelavo. Zastopnik zadrug iz Dobrepolj je povedal, da so iz njihovega skladišča odpremlili letos nad 1000 kubikov lesa listovce. Če bi ta les doma predelali, bi vrgel približno 230 milijonov dinarjev. Pri tem bi imelo stalno zaposlitev 150 delavcev. Treba je storiti vse, da se ustvari lesna predelovalna industrija, ki bo povečala tudi narodni dohodek, zaposlila odvisno delovno silo, ji dala delo in kruh.

V razpravi je sodeloval tudi tovaršiški Seliskar iz Ljubljane. Soglašal je z mnenjem, da je treba dvigniti predelovalno industrijo, in marsikaj koristnega je svetoval. Nadajlje je dejal, da zadosti Slovenija povpraševanju po lesnih izdelkih komaj z desetimi odstotki. Pri finalnih izdelkih bo treba skrbeti za kvaliteto, ker si bomo le tako osvojili stalni trg. Glede novih taks na žagani les je dejal, da so jih sestavili finančarji, ne pa gozdarski strokovnjaki, zato imajo več pomanjklivosti, ki jih bo treba odpraviti. Povedal je tudi, da bodo v Sloveniji ukinitelj tretjino žag venciencin.

Na posvetovanju so postavili posebno gospodarsko komisijo, v kateri so strokovnjaki za lesno predelovalno industrijo. Glavna naloga komisije bo, da z okrajno komisijo skuša ustvariti solidne temelje novi industriji na Kočevskem. To posvetovanje je bilo eno najpomembnejših te vrste in bo gotovo kmalu rodilo sadove.

O. K.

stojankah in vpliv, ki bo od tod izžareval, bodo našim organizacijam zelo močno pomagali v boju proti malomeščanskim vplivom v mestih samih in v zaostalem podeželju.

Zaradi razvite socialne strukture Slovenije, kjer so delavci z nameščenci najmočnejši množični politični faktor, je možno in potrebno, da smo prvi pri razvijanju komunalnih skupnosti in pri reševanju njenih problemov ter s tem pospešujemo socialistični razvoj in utrjevanje naše demokracije. Imamo tudi to prednost, da napredni družbeni element ni preveč enostransko nakopičen v posameznih centrih, marveč je sorazmerno zastopan v večini naših okrajev. Če bo organizacijam uspelo, da bodo ta objektivno naprednejši družbeni sloj popolnoma pridobile za našo socialistično politiko v neposrednih enotah naše socialistične družbe, v okrajih in občinah, bomo tudi napredovali mnogo hitreje kot sicer.

Da bo v naših demokratičnih oblikah socialistična vsebina čim hitreje in čim bolj popolno zmogala nad nasprotnimi težnjami, je potrebno, da bodo delavci v celem kraju po svoji neposredni politični udeležbi in po svojih predstavnih nosilci socialistične politike okrajne skupnosti. To ni važno samo za okraje, kjer so politična središča in kjer bi lahko prišlo do nasprotij med mestom in vasjo, marveč je važno tudi za okraje, kjer je več industrijskih središč in več socialističnih gospodarskih položajev. To velja za veliko večino okrajev v Sloveniji. Kjer bi ozki lokalni materialni interesi privedli do politične neenotnosti osnovnih socialističnih sil, tam bi bila to samo posledica napak in neaktivnosti političnega vodstva ter slabega dela političnih organizacij. Zato moramo toliko bolj poudariti vlogo in mesto politične organizacije kot politične gibalne sile. Mislim predvsem na komuniste in na organizacije Socialistične zveze, ki morajo obravnavati vse gospodarske in družbene probleme komun.

To so problemi, ki jih lahko na splošno prikažemo najširšemu krogu članov in volivcev. Potrebne komunne in njene koristi so takšne, da zanimajo najširši krog volivcev, ki ga lahko pritegnejo k razpravljanju in k aktivnemu odločanju. Na tem torišču morajo komunisti preizkušati svoje marksistično znanje. Na tem torišču se morajo boriti, da uveljavijo in konkretizirajo socialistično politiko. Predvsem je važno, da čim bolj aktivno in z enotnim prizadevanjem sodelujejo v našem političnem življenju delavci, ki imajo največ pogojev, da zavestno sprejemajo to politiko.

S stališča komun in v njihovem okviru je danes potrebno in možno spremljati pa tudi vplivati na podjetja, na delovne kolektive in na delavsko upravljanje. Delavsko upravljanje v podjetjih ni, kot nekateri napačno mislijo, sektor družbenega dogajanja, ki bi bil od družbe izoliran. Družbena lastnina sredstev za proizvodnjo daje celotni družbi ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da nadzira, kako s temi sredstvi gospodarijo in kako jih izkoriščajo. To nalogo lahko uspešno opravlja predvsem komun. Nepravilno bi bilo seveda, če bi se komun vmešavale v operativno upravnno poslovanje podjetij in delavskih svetov bolj, kot to dopuščajo naši zakoni in drugi zakoniti predpisi. Nismo pa se odrekli družbenim in političnim vplivom, pomoči, nasvetom, kritiki in pohvalam, predlogom in sugestijam, ki jih naš organom delavskega upravljanja nudijo predvsem komun in njeni organi, od zborov volivcev do raznih sestankov in ko-

mun. Mislim predvsem na komuniste in na organizacije Socialistične zveze, ki morajo obravnavati vse gospodarske in družbene probleme komun. To so problemi, ki jih lahko na splošno prikažemo najširšemu krogu članov in volivcev. Potrebne komunne in njene koristi so takšne, da zanimajo najširši krog volivcev, ki ga lahko pritegnejo k razpravljanju in k aktivnemu odločanju. Na tem torišču morajo komunisti preizkušati svoje marksistično znanje. Na tem torišču se morajo boriti, da uveljavijo in konkretizirajo socialistično politiko. Predvsem je važno, da čim bolj aktivno in z enotnim prizadevanjem sodelujejo v našem političnem življenju delavci, ki imajo največ pogojev, da zavestno sprejemajo to politiko.

S stališča komun in v njihovem okviru je danes potrebno in možno spremljati pa tudi vplivati na podjetja, na delovne kolektive in na delavsko upravljanje. Delavsko upravljanje v podjetjih ni, kot nekateri napačno mislijo, sektor družbenega dogajanja, ki bi bil od družbe izoliran. Družbena lastnina sredstev za proizvodnjo daje celotni družbi ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da nadzira, kako s temi sredstvi gospodarijo in kako jih izkoriščajo. To nalogo lahko uspešno opravlja predvsem komun. Nepravilno bi bilo seveda, če bi se komun vmešavale v operativno upravnno poslovanje podjetij in delavskih svetov bolj, kot to dopuščajo naši zakoni in drugi zakoniti predpisi. Nismo pa se odrekli družbenim in političnim vplivom, pomoči, nasvetom, kritiki in pohvalam, predlogom in sugestijam, ki jih naš organom delavskega upravljanja nudijo predvsem komun in njeni organi, od zborov volivcev do raznih sestankov in ko-

mun. Mislim predvsem na komuniste in na organizacije Socialistične zveze, ki morajo obravnavati vse gospodarske in družbene probleme komun. To so problemi, ki jih lahko na splošno prikažemo najširšemu krogu članov in volivcev. Potrebne komunne in njene koristi so takšne, da zanimajo najširši krog volivcev, ki ga lahko pritegnejo k razpravljanju in k aktivnemu odločanju. Na tem torišču morajo komunisti preizkušati svoje marksistično znanje. Na tem torišču se morajo boriti, da uveljavijo in konkretizirajo socialistično politiko. Predvsem je važno, da čim bolj aktivno in z enotnim prizadevanjem sodelujejo v našem političnem življenju delavci, ki imajo največ pogojev, da zavestno sprejemajo to politiko.

S stališča komun in v njihovem okviru je danes potrebno in možno spremljati pa tudi vplivati na podjetja, na delovne kolektive in na delavsko upravljanje. Delavsko upravljanje v podjetjih ni, kot nekateri napačno mislijo, sektor družbenega dogajanja, ki bi bil od družbe izoliran. Družbena lastnina sredstev za proizvodnjo daje celotni družbi ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da nadzira, kako s temi sredstvi gospodarijo in kako jih izkoriščajo. To nalogo lahko uspešno opravlja predvsem komun. Nepravilno bi bilo seveda, če bi se komun vmešavale v operativno upravnno poslovanje podjetij in delavskih svetov bolj, kot to dopuščajo naši zakoni in drugi zakoniti predpisi. Nismo pa se odrekli družbenim in političnim vplivom, pomoči, nasvetom, kritiki in pohvalam, predlogom in sugestijam, ki jih naš organom delavskega upravljanja nudijo predvsem komun in njeni organi, od zborov volivcev do raznih sestankov in ko-

R.

Delo invalidske organizacije v Novem mestu

Mestni odbor vojaških invalidov v Novem mestu se je z novimi močmi lotil dela. Napravil je seznam vseh vojnih sirot, ki so jih člani obiskali in se seznanili z njihovim življenjem. Pozanimali so se, kakšne uspehe imajo v šoli, kam mislijo iti po končanem šolanju, katere obrti se bodo učili in podobno. Posredovali so tudi pri obrtniki, da so jih sprejeli v uk. Sklenili so, da bodo njihovo učenje stalno nadzorovali, saj to zasluži, ker so sinovi naših najboljših ljudi.

Invalidi se vedno bolj zanimajo za šport. So dobri kegljaci, strelici in šahisti. Za ostale pagnogre pa nimajo rekvizitov, pa so pred kratkim naprosili Glavni odbor ZVVI za kredit, ki bi ga uporabili v ta namen.

V juliju so organizirali izlet na Bazo 20, ki je bil namenjen v glavnem otrokom vojnih sirot, da so videli kje in pod kakšnimi pogoji so se borili njihovi starši. Pri organizaciji izleta je pomagal ljudski odbor mestne občine Novo mesto, ki je prispele 15.000 dinarjev. Avtopromet je omogočil privoz po znižani ceni. Ob tej priložnosti jimah zahvaljujemo, kakor tudi

R. M.

SPET BALONČEK

Pisali smo že, da sta naša profesor Lebniger iz Litije in naš dopisnik Matija Miklič iz Cateže balončke iz Francije. V soboto pa je prinesel Anton Kelvšar iz Brusnice, delavec v Tekstilni tovarni v Novem mestu, v naše uredništvo tudi podoben balonček. Našel ga je v petek, ko je kosil otavo nad Brusnicami. Balonček je moral pristati ponoči, ker ga prejšnji dan še ni bilo. Obesil se je v vinogradu na kol vinskih trte. Narejen je iz močnega gumnja, rdeče barve s premerom 30 cm in nosi napis: La Rinascente/L.R. Zanimivo bi bilo ugotoviti ali je ta balonček v zvezi z onim, ki jih je poslal znana tovarna hiša v Franciji ob proslavi svoje stoletnice. Kajti ta balonček nima naslova, kamor naj bi se najdileti oglašil in dobil objubljen nagrado. Tudi prispel je mnogo pozneje kot naša balončka v okolici Litije in Cateže.

V okviru komun lahko subjektivne sile pomagajo zdravim socialističnim težnjam na področju delavskega upravljanja, morejo in morajo pa tudi kritično ocenjevati in se upirati nezdravim, spekulantskim težnjam nekaterih elementov, ki pozabljajo na koristi delovnega človeka.

Komunisti si morajo biti na jasnem, da ni namen delavskega upravljanja, da bi kolektivno vodili podjetje po zakonih blagovno-denarnej zamenjave, ampak morajo razumeti delavsko upravljanje kot revolucionarni družbeni proces, kot združevanje neposrednih proizvajalcev, ki vodi v novo družbeno skupnost, v socializem in komun. Zato se ta proces v političnem smislu — druga stvar je konkretna gospodarsko-operativna uprava — ne more razvijati spontano, sam od sebe in sam za sebe. Lahko se razvija le pod vplivom in vodstvom subjektivnih socialističnih sil z jasno orieniacijo ter v sodelovanju s komunom. Delavsko upravljanje zahteva ustrezno utrditev, politični vpliv in ekonomsko politiko komunne, tako glede politične zavesti in zrelosti delavskih kolektivov in njihovih organov, kakor tudi glede obstoječega pravno-ekonomskega sistema. (Se nadaljuje)

Spomenik Matiji Gubcu

Matija Gubec je bil voditelj slovensko-hrvatskega kmečkega upora, ki se je začel pozimi 1572 in se končal spomladi 1573 s porazom kmečke vojske. Tiste čase so graščaki nečloveško izzemali kmeta — tlačana. Moral je plačevati velike davke v denarju ali pridelkih. Graščak je kmeta poklical na delo kadar se mu je ljubilo, svoje njive pa je kmet obdeloval, zato moramo toliko bolj poudariti vlogo in mesto politične organizacije kot politične gibalne sile. Mislim predvsem na komuniste in na organizacije Socialistične zveze, ki morajo obravnavati vse gospodarske in družbene probleme komun.

To so problemi, ki jih lahko na splošno prikažemo najširšemu krogu članov in volivcev. Potrebne komunne in njene koristi so takšne, da zanimajo najširši krog volivcev, ki ga lahko pritegnejo k razpravljanju in k aktivnemu odločanju. Na tem torišču morajo komunisti preizkušati svoje marksistično znanje. Na tem torišču se morajo boriti, da uveljavijo in konkretizirajo socialistično politiko. Predvsem je važno, da čim bolj aktivno in z enotnim prizadevanjem sodelujejo v našem političnem življenju delavci, ki imajo največ pogojev, da zavestno sprejemajo to politiko.

S stališča komun in v njihovem okviru je danes potrebno in možno spremljati pa tudi vplivati na podjetja, na delovne kolektive in na delavsko upravljanje. Delavsko upravljanje v podjetjih ni, kot nekateri napačno mislijo, sektor družbenega dogajanja, ki bi bil od družbe izoliran. Družbena lastnina sredstev za proizvodnjo daje celotni družbi ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da nadzira, kako s temi sredstvi gospodarijo in kako jih izkoriščajo. To nalogo lahko uspešno opravlja predvsem komun. Nepravilno bi bilo seveda, če bi se komun vmešavale v operativno upravnno poslovanje podjetij in delavskih svetov bolj, kot to dopuščajo naši zakoni in drugi zakoniti predpisi. Nismo pa se odrekli družbenim in političnim vplivom, pomoči, nasvetom, kritiki in pohvalam, predlogom in sugestijam, ki jih naš organom delavskega upravljanja nudijo predvsem komun in njeni organi, od zborov volivcev do raznih sestankov in ko-

Slovensko-hrvatski kmečki upor je bil dobro organiziran. Organizacijo so imeli v rokah Matija Gubec, Ilija Gregorčič in Mogačič. Če bi si priborili še Uskoke, bi upor mogoče uspel. Toda te je Alapič vključil v plemiško vojsko. Kmečka vojska je bila na treh krajih potlačena. V bližini hrvatsko-slovenske meje, pri gradu Mokrice, so zajeli glavnik, ki ji je poveljeval Matija Gubec. Gubec so ujeli in ga zaprli v temnico pod stolpi mokriškega gradu. Od tu so ga odpeljali v Zagreb, kjer so ga z razbeljeno krono z zasmehom okronali za kmečkega kralja.

Matiji Gubcu, borcu za kmečke pravice, bodo letos septembra odkrili spomenik na gradu MOKRICE. Grad je sedaj lepo urejen, ima restavracijo, lepe sobe in krassen park z jezercem in služji za oddih delovnega človeka. Spomenik Matiji Gubcu, delo akademskega kiparja Josipa Poljana, bo izdelan v naravni velikosti.

Že sedaj se pripravljamo za zimsko delo

Izkušnje iz prejšnjih let nas opozarjajo, da si moramo že sedaj pripraviti delovni načrt, če hočemo zimski čas pravilno in dobro izkoristiti.

Na prvem mestu so razna predavanja ljudskih univerz, gospodinjstkih tečajev in kulturnoprosvetno delo. Za vse to je najbolj primeren čas pozimi. Ne bi bilo prav, da bi odbori SZDL, LMS in druge družbene organizacije zamudile, oziroma zanemarile to važno delo. Zato se morajo nanj že sedaj pripraviti. Do srede oktobra naj bi imeli vsi občinski odbori SZDL skupno s prosvetnimi delavci sestanke, kjer bi pripravili temeljit program in takoj po 15. oktobru začeli z resnim delom.

Večkrat ljudje tožijo, da med letom ni mogoče delati. Vendar ta trditve ne drži, saj je ponekod tudi poleti prav

živahno. V občini Rakovnik sta imeli KZ in mladinska organizacija redne tečaje in ekskurzije. Naučili so se cepiti in drugih koristnih del. V Otočcu ob Krki je delaven krožek za napredek kmetijstva, za kar je precej zanimanja. Letos so člani krožka posadili krompir in ga v ređu obdelali. Tudi v Mirni peči so začeli s podobnim krožkom, pa se ni nič oglašilo, da bi vedeli kako delajo.

S tem sem hotel le poudariti, da se da tudi poleti delati. Poletje je tisti čas, ko preiskujemo, kaj smo se pozimi naučili. Zato ponovno poudarjam, da je treba programe za zimsko delo skrbno pripraviti in se pogovoriti z ljudmi, česa bi se najraje učili. Če se bomo tako lotili dela, bomo imeli uspeh in bomo mnogo pripomogli k izobrazbi našega podeželja.

Ludvik Kebe.

Zveza borcev v Kočevju dosledno izpolnjuje svoje naloge

Organizacija ZB v Kočevju vneto izpolnjuje sklepe III. plenuma Centralnega odbora ZB NOVJ, ki je bil 30. maja v Beogradu.

Poleg organizacijske utrditve občinskih odborov ZB in sprejema novih članov, je organizacija priredila več partizanskih pohodov, manevrov, raznih akcij, odkrila več spominskih plošč in spomenikov, uredila partizanska pokopališča in grobove. Partizanski pohodev se udeležujejo predvsem otroci padlih borcev. Voditelji jim skušajo prikazati vzdušje vojne in herojsko borbo partizanov.

leženecem je organizacija ZB preskrbela primerno obleko in opremo. D. D.

Organizacija skrbi za zaposlitev borcev in aktivistov, za pravilno razdelitev podpov in sodeluje pri proslavah državnih praznikov. Vedno več skrbi posveča otrokom padlih borcev in žrtvam fašističnega terorja. Okrajni in občinski odbori so v ta namen imenovali posebne komisije. V lolskem letu 1953/54 je bila ustanovljena za otroke padlih borcev in žrtve fašističnega terorja dopolnilna šola, ki jo je obiskovalo in uspešno končalo 23 otrok. Šola se bo v prihodnjem šolskem letu nadaljevala, saj se je prijavilo že 30 kandidatov. Ob pomoči in posredovanju organizacije ZB je bilo sprejetih v uk, tečaje in šole več mladincev in mladink. Tudi okrajni ljudski odbori v Kočevju je določil 7 milijonov din za podpore teh otrok.

V KOČEVJU SO PROSLAVILI IZSELJENSKI TEDEN

V torek, 17. t. m. je bila v kinodvorani v Kočevju proslava s pestrim kulturnim programom, posvečena spominu vseh izseljencev. Pred pričetkom programa sta govorila predsednik LOMO in predsednik odbora izseljeniške matice Rigler Janez. Orisal je vzkroč, zakaj se je v prejšnjih dneh iz Slovenije izselilo toliko ljudi v druge dežele. Spomnil je navzoče na veliko zvest naših rojakov in ljubezni do domovine, ko so takoj po drugi svetovni vojni materialno podprli našo, od vojne tako prizadeto domovino. Po govoru je pevsko in recitacijska sekcija kočevske Svobode priredila program s slovenskimi narodnimi pesmimi in slovenskimi recitacijami. Program je bil res pester in je pokazal velik napredek kočevske Svobode.

Tkalnica v Novem mestu je podvojila proizvodnjo

Tkalnica Novo mesto je letos nabavila nekaj že rabljenih strojev in je uspešla, da je do konca maja izdelala 70.000 m² bombažnih tkanin, kar je skoraj še enkrat več kot je znašala proizvodnja lani ob istem času (35.700 m²). Letni plan je doseglo podjetje po količini 41,5%, po vrednosti pa 47%.

.....

Dopisujte v »Dolenjski list«

„ŽELEZNINA“
trgovsko podjetje na debelo in drobno
NOVO MESTO
nudi po najnižjih dnevni cenah:
železnino, usnje, gradbeni material,
razstrelivo in lovsko municijo
OGLEJTE SI NAŠE ZALOGE!

